

Uchwała Nr VII/41/2015
Rady Gminy w Przewozie
z dnia 25 czerwca 2015 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 594 z późn. zm.) oraz 179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 roku poz. 332 z późn. zm.) Rada Gminy w Przewozie uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015–2018, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przewóz.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do Uchwały Nr VII/41/2015
Rady Gminy w Przewozie
z dnia 25 czerwca 2015 roku

**Gminny Program Wspierania Rodziny
na lata 2015 – 2018**

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt 1 wyżej cytowanej ustawy, do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny jest jednym z elementów realizacji postanowień ustawy.

Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie angażującego zasoby gminy.

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim jak i międzynarodowym. Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Podstawową zasadą Konstytucji jest ochrona praw rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony państwa.

Rodzina to podstawowa komórka społeczna składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Stanowi ona pierwsze naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, z którym styka się dziecko. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Każda rodzina tworzy własną niepowtarzalną atmosferę życia. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży poprzez nieświadomione przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań. Zdrowa rodzina wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości dając im możliwość prawidłowego rozwoju i prawidłowego wypełniania ról społecznych w przyszłości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się w szczególności: alkoholizm, narkomanię, przestępczość, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą oraz przemoc w rodzinie. Problemy te są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Występowanie ich często jest powiązane z problemem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, które to stanowią podstawowe podłoże braku równowagi i bezpieczeństwa w rodzinie.

Występujące w rodzinie problemy są często złożone i do rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego ich monitorowania i wsparcia, w tym w szczególności przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policję, kuratorów sądowych, a w razie potrzeby przez asystentów rodzinnych. Działania takie mogą być skuteczne jedynie przy założeniu współpracy wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.

Praca z rodziną powinna być prowadzona we wczesnym okresie jej zagrożenia przez wykwalifikowaną w tym zakresie kadrę.

Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie.

Niniejszy Program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dziećmi i rodziną na terenie gminy Przewóz.

Podstawy prawne do realizacji Programu:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.).
7. Gminna Strategia Integracji i Polityki Społecznej gminy Przewóz na lata 2006-2016, Uchwała Nr XXXV/231/2006 Rady Gminy w Przewozie z dn. 26 października 2006 r.

I. Cel główny

Głównym celem programu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinie oraz pomoc w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

II. Cele szczegółowe

1. Diagnozowanie środowisk rodzinnych w tym:
 - a) rozpoznawanie – analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyny kryzysu problemów opiekuńczo- wychowawczych,
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:
 - a) objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w formie gorącego posiłku,
 - b) przyznanie pomocy finansowej na zakup posiłków dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych,
 - c) przyznanie pomocy finansowej rodzinom na dofinansowanie zakupu artykułów szkolnych oraz podręczników,
 - d) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne na terenie gminy Przewóz,
 - e) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, między innymi poprzez przyznawanie zasiłków i pomocy w naturze oraz stypendiów socjalnych.
3. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:
 - a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkańcom, psychologów, pedagogów Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i innych specjalności,
 - b) kontynuowanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem,
 - c) podejmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców poprzez organizowanie i finansowanie ze środków Gminy spotkań ze specjalistami i terapeutami różnych specjalności,

- d) umożliwienie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych,
 - e) zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez:
 - profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami,
 - f) możliwość zatrudnienia asystentów rodziny w celu aktywnego wspierania rodziny wychowującej dzieci poprzez:
 - zapobieganie sytuacjom oddzielania dzieci od rodziny, pomoc w odzyskaniu dzieci przez rodzinę,
 - pomoc w przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych ról w rodzinie,
 - współpraca z instytucjami sprawującymi pieczę nad rodziną.
4. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych, w szczególności:
- a) koordynacja działań przez Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym:
 - bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży, zatem praca ta będzie realizowana poprzez działanie zespołu interdyscyplinarnego, w skład których wchodzi: pedagog, pracownik socjalny, przedstawiciele policji, kurator sądowy, nauczyciele ze szkół, przedstawiciel służby zdrowia, przedstawiciel GKRPA,
 - b) dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne,
 - c) interwencję kryzysową w rodzinie,
 - d) grupy wsparcia dla osób i rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
5. Pomoc w formie rodzin wspierających w szczególności:
- Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z najbliższego otoczenia rodziny i dziecka. Zadania rodziny wspierającej to m.in.:
- a) pomoc w opiece i wychowaniu dziecka,
 - b) pomoc w nauce,
 - c) wypracowanie nawyków wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny,
 - d) rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
 - e) kształtowanie i wypełnianie podstawowych ról społecznych,

f) prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym oczywistych spraw dla rodziny jak: nauka gotowania sprzątaniam, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego.

Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy.

W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie.

6. Poradnictwo specjalistyczne, tj.:

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego:

- pedagogicznego,
- prawnego,
- rodzinnego,
- terapii systemowej rodzin,
- treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców,
- psychoedukacja,
- mediacja rodzinna.

Nie mniej ważnym poradnictwem specjalistycznym jest praca asystenta rodziny, którą prowadzi się w miejscu zamieszkania rodziny lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Celem asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe pełnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

7. Profilaktyka:

- a) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowej funkcji komórki społecznej,
- b) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin oraz rozwój specjalistycznego dla nich wsparcia.

III. Adresaci programu:

Rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Przewóz, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny spowodowane są w głównej mierze bezrobociem, niezaradnością życiową związaną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz uzależnieniami. Problemy te przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspakajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi m.in. do niepowodzeń szkolnych, izolacji społecznej oraz wchodzenie w konflikt z prawem.

Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

IV. Zasoby:

Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Przewozie we współpracy z następującymi instytucjami:

- Placówki oświatowe (nauczyciele, wychowawcy i pedagodzy szkolni),
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Żarach,
- Komisariat Policji w Przewozie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przewozie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Żarach,
- Sąd i Kuratorzy Społeczni i Zawodowi,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Przewozie,
- Zespoły Caritas przy parafiach,
- Gminny Ośrodek Kultury w Przewozie,
- Gminna Biblioteka w Przewozie.

V. Harmonogram realizacji programu:

Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Przewozie. Program realizowany będzie na terenie Gminy w latach 2015 – 2018, będzie na bieżąco prowadzona pogłębiona diagnoza celem dostosowania działań do potrzeb rozwojowych rodzin dysfunkcyjnych.

Wskaźnikami realizacji programu będą:

- liczba i formy udzielonej pomocy,
- liczba osób udzielonego poradnictwa specjalistycznego,
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia,
- liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny,
- liczba rodzin korzystających ze wsparcia rodzin wspierających.

VI. Finansowanie programu:

- Środki własne gminy,
- dotacja z budżetu państwa,
- środki pozabudżetowe.

VII. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej:

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej:
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej:
3. 50% na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

VIII. Monitorowanie programu:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Przewozie będzie co roku przedstawiał Radzie Gminy syntetyczne sprawozdanie z realizacji Programu, ujęte w corocznych sprawozdaniach z realizacji.

IX. Zakończenie:

Gmina Przewóz od kilku lat realizuje zadania wynikające z działań systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Jednak w obecnym kształcie wspieranie rodziny wymaga skoordynowanych i planowanych działań mających na celu przywrócenie zdolności do wypełniania tej funkcji. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie na poziomie gminy.

UZASADNIENIE

W związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu i pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 roku poz. 332), która nałożyła na gminę obowiązek objęcia szczególną pomocą rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Ten obowiązek realizowany jest w oparciu o 3 – letni program wspierania rodziny, zwanym dalej Programem.